

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 443/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíťa a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., 17. novembra 3215, Čadca, IČO 50 473 522, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Strapáč, PhD., proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. CA-8Er/1184/2012 v spojení s postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5CoE/59/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „exekučný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. CA-8Er/1184/2012 v spojení s postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5CoE/59/2017. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva že Okresný súd Čadca vydal 2. februára 2023 poverenie na vykonanie exekúcie č. 5502077689 pod sp. zn. 8Er/1184/2012. Sťažovateľovi bolo následne 5. apríla 2023 doručené upovedomenie o začatí exekúcie spolu s upovedomením o spôsobe vykonávania exekúcie zrážkami z dôchodku. Vykonateľným exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok č. k. 5Rk 39/2011 z 12. januára 2012, ktorý vydal Stredoeurópsky Arbitrážny súd, ktorým uložil povinnému v 1. rade [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a sťažovateľovi ako povinnému v 2. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne pohľadávku v sume 12 451,11 eur s príslušenstvom.

3. Okresný súd Čadca najprv uznesením č. k. 8Er/1184/212 z 21. augusta 2013 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v exekučnej veci oprávneného ČSOB Leasing a. s., Panónska cesta 11, Bratislava, IČO 35 704 713, z 5. septembra 2012. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5CoE/59/2017 z 29. septembra 2017. Týmto uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 16. decembra 2022, krajský súd zrušil uznesenie Okresného súdu Čadca a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Následne Okresný súd Čadca vydal 2. februára 2023 súdnemu exekútorovi JUDr. Richardovi Gibartimu poverenie na vykonanie exekúcie.

4. Pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľa nadobudol účinnosť § 2 ods. 36 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého Okresný súd Čadca od 1. júna 2023 zanikol a jeho agendu prevzal Okresný súd Žilina. Podľa § 181 písm. c) predmetného zákona výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu Čadca na Okresný súd Žilina. V napadnutom konaní tak po 1. júni 2023 je oprávnený a povinný konať Okresný súd Žilina ako právny nástupca Okresného súdu Čadca. Napadnuté konanie Okresného súdu Čadca je evidované na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. CA-8Er/1184/2012.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal, že exekučný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie po viac ako 10 rokoch odo dňa doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia. V rámci tejto lehoty zdôraznil, že len o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodoval exekučný súd celý rok a krajský súd rozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu exekučného súdu viac ako štyri roky.

6. Za uvedené obdobie narástla suma istiny z 12 451,11 eur na 66 881,97 eur, čo je pre sťažovateľa, ktorý je v súčasnosti dôchodcom, neúnosná suma. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdí, že práve pre nečinnosť súdov sa dostal ako povinný v exekúcii do veľmi nevýhodnej pozície. Pritom tvrdí, že ak by súdy v exekučnom konaní rozhodovali skôr, mohol mať sťažovateľ už inak usporiadaný životný priestor a celková vymáhaná suma by nebola tak neprijateľne vysoká.

7. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur, pretože bol počas desiatich rokov v právnej neistote, pričom postup súdov bol nepochopiteľný, a teda prieťahy, ktoré spôsobili, mali následky v majetkovej a psychickej sfére sťažovateľa. Navyše výsledok konania súdov po viac ako desiatich rokoch vyvolal u sťažovateľa pocit bezmocnosti a nedôveru v súdny systém.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom exekučného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdeniami o 10-ročnej právnej neistote sťažovateľa. Ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľ nemôže dôveryhodne namietat' právnu neistotu týkajúcu sa existencie svojho dlhu proti oprávnenému v exekučnom konaní (ČSOB Leasing a. s.). Tento bol totiž priznaný exekučným titulom ešte 12. januára 2012. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti neosvetlil, či príslušný rozhodcovský rozsudok napadol na všeobecnom súde žalobou o neplatnosť alebo podnikol akékoľvek kroky na splatenie svojho dlhu. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ nemôže legitímne namietat' právnu neistotu týkajúcu sa dlhu, ktorý bol proti nemu judikovaný pred 11 rokmi a on ho (vedome) nesplatil, a preto ústavný súd uvádza, že v tomto prípade je sťažovateľova neistota v majetkovej aj súkromnej sfére v prvom rade spôsobená nesplatením jeho pohľadávky, na ktorej zaplatenie bol zaviazaný právoplatným a vykonateľným exekučným titulom, a nie napadnutým postupom exekučného súdu v predmetnom exekučnom konaní pri vydávaní poverenia súdnemu exekútorovi. Povinnosť splatiť dlh je totiž daná právoplatným a vykonateľným rozhodnutím o tomto dlhu (ktorý je spôsobilým exekučným titulom), a nie vydaním poverenia exekučného súdu pre súdneho exekútora na vykonanie exekúcie. Ak dlžník „riskuje“ a nechá situáciu dôjsť až do exekúcie, výsledkom môže byť aj navýšenie dlžnej sumy.

12. Ďalej ústavný súd podotýka, že podľa svojej judikatúry (m. m. III. ÚS 867/2016, IV. ÚS 56/2019) posudzuje potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v exekučnom konaní iba v rámci čiastkových návrhov účastníka exekučného konania. Pri povinnom to je napríklad rozhodovanie o jeho námietkach proti exekúcii, prípadne o jeho návrhu na zastavenie exekúcie alebo návrhu na odklad exekúcie. Pri oprávnenom je to práve aj pri rozhodovaní o návrhu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora. Takéto „rozdeľovanie“ exekučného konania na úseky je dôsledkom skutočnosti, že exekučný súd nie je štátnym orgánom, ktorý vykonáva samotný výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu (výnimkou je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých), ale právomoc exekučného súdu rozhodovať

v exekučnom konaní nastáva po splnení zákonom ustanovených podmienok. Po právoplatnom rozhodnutí exekučného súdu v konkrétnej veci v rámci exekučného konania sa jeho ingerencia do exekučného konania skončila, až kým znovu nevznikne potreba, aby v exekučnom konaní opäť rozhodoval exekučný súd. To znamená, že exekučný súd nemôže zodpovedať za potenciálne porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spôsobené dĺžkou celého exekučného konania (napr. III. ÚS 867/2016).

13. V súvislosti s predošlým bodom ústavný súd konštatuje, že ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv označenými orgánmi verejnej moci ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nedochádzalo k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, IV. ÚS 149/2018, II. ÚS 464/2018). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž aj požiadavka, aby ústavná sťažnosť smerovala proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020). Prednesené právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudky *Obluk* proti Slovenskej republike, body 62 a 63 a *Mazurek* proti Slovenskej republike).

14. Ústavný súd preto musel uzavrieť, že v čase podania ústavnej sťažnosti už bola konečným spôsobom vyriešená otázka vydania poverenia súdnemu exekútorovi, ktoré bolo vydané 2. februára 2023, a sťažovateľovi bolo 5. apríla 2023 doručené upovedomenie o začatí exekúcie. V čase podania ústavnej sťažnosti teda už nedochádzalo k porušovaniu základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov, čo sa týka postupu exekučného súdu v rámci rozhodovania o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, a preto aj s ohľadom na predmet konania a postavenie sťažovateľa v exekučnom konaní napadnutý postup okresného súdu a krajského súdu nedosahoval vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie tohto základného práva sťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

16. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého exekučného konania (pri rozhodovaní exekučného súdu o námietkach proti exekúcii alebo inom podaní sťažovateľa, pozn.) signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55

písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu